

væsentlige hensyn, herunder hensynet til beskyttelsen af følsomme personoplysninger.

Efter Justitsministeriets opfattelse rammer lovforslaget således som helhed den rigtige balance mellem hensynet til offentlighed i retsplejen og en række andre væsentlige hensyn, herunder bl.a. hensynet til at beskytte følsomme personoplysninger.

Der kan i øvrigt henvises til pkt. 5, hvor der er redegjort nærmere for forholdet til persondataloven og persondatadirektivet.

2.1.3.2. Justitsministeriet er enig i, at forklaringer afgivet i lukkede retsmøder og forklaringer, der er omfattet af et referatforbud, altid skal være undtaget fra den foreslåede aktindsigt for enhver i domme og kendelser mv. Justitsministeriet er endvidere enig i, at adgangen til aktindsigt efter en konkret vurdering skal kunne begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til statens sikkerhed eller forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner.

Justitsministeriet kan også tilslutte sig Retsplejerådets forslag om, at adgangen til aktindsigt efter en konkret vurdering skal kunne begrænses, i det omfang det af ganske særlige grunde er påkrævet af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, samt i det omfang dokumentet indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder, og offentlighedens indsigt i retssager findes at burde vige for væsentlige hensyn til de pågældende.

2.1.3.3. Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at begrænsningen i adgangen til aktindsigt i oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder kan ske enten ved at fjerne selve de pågældende oplysninger fra dokumentet, således at der gives aktindsigt i den resterende del af dokumentet (ekstrahering), eller ved at anonymisere, således at det ikke er muligt at identificere de enkeltpersoner eller virksomheder, som de pågældende oplysninger vedrører.

Justitsministeriet finder det dog rigtigst, at det herudover af lovteksten udtrykkeligt fremgår, at der altid skal ske anonymisering med hensyn til lægdommere i straffesager og med hensyn til forurettede i straffesager om seksualforbrydelser, jf. herved retsplejelovens §§ 1017 b og 1017 c.

2.1.3.4. I forbindelse med høringen over betænkningen har der været udtrykt betænkelighed ved, at enhver kan få adgang til aktindsigt i straffedomme, før

sagen er endeligt afsluttet. Der har navnlig været peget på, at også vidner, som skal afgive forklaring i forbindelse med en anke af dommen, vil kunne få aktindsigt i dommen og på den måde få kendskab til de forklaringer, som tiltalte og andre vidner har afgivet, og at dette synes at kunne være i strid med princippet i retsplejelovens § 182 om, at et vidne ikke må påhøre forklaringer af andre vidner eller af tiltalte, medmindre retten bestemmer andet.

Retsplejerådets forslag om, at der skal være almindelig adgang til aktindsigt i straffedomme, når dommen er afsagt, og ikke først når sagen er endeligt afsluttet, er navnlig begrundet i hensynet til nyhedsformidlingen. Som det også fremgår af pressens høringsvar over betænkningen, er straffesagers nyhedsmæssige interesse i høj grad forbundet med dommen i første instans, uanset om sagen er anket eller ej.

Heroverfor står hensynet til sagens oplysning og hensynet til oplysningen af andre sager, jf. betænkningens side 140-142. Retsplejerådet finder, at disse hensyn ikke har en sådan vægt, at de kan begrunde en fravigelse fra udgangspunktet om, at straffedomme bør undergives almindelig aktindsigt, når dommen er afsagt.

Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at risikoen for skadevirkninger i forhold til sagens oplysning eller oplysningen af andre sager ved en gennemførelse af rådets forslag i praksis må anses for at være meget ringe.

Retsplejelovens § 182 indebærer således, at et vidne, der endnu ikke har afgivet forklaring, ikke må overvære forklaringer afgivet af andre vidner eller af tiltalte. Bestemmelsen er derimod ikke til hinder for, at et vidne, der har afgivet forklaring, men som kan forventes også at skulle afgive forklaring under en eventuel ankesag, overværer forklaringer afgivet af andre vidner eller af tiltalte. Bestemmelsen gælder således kun for hver instans for sig.

Som anført af Retsplejerådet får tiltalte endvidere under alle omstændigheder udskrift af dommen, når den er afsagt. Hvis vidner med tilknytning til tiltalte vil ændre deres forklaringer under en eventuel ankesag, har de derfor mulighed for via tiltalte at få adgang til dommen ganske uafhængigt af forslaget om en almindelig adgang til aktindsigt i straffedomme.

Endelig bemærkes, at hensynet til beskyttelse af vidner naturligvis er af væsentlig betydning og kan begrunde en fravigelse fra udgangspunktet om offentlighedens adgang til aktindsigt i straffedomme. Hensynet til beskyttelse af vidner varetages imidlertid i første række af de særlige regler herom, jf. f.eks. retsplejelovens § 29, stk. 2, nr. 3, om dørlukning og